

MITÄ TEOSOFINEN SEURA MEILLE OPETTAA.

(Esitelmä.)

Arvoisat kuulijani!

Teosofian nimi on jo levinnyt ympäri Suomen. Meidänkin maassa alkaa tulla tunnetuksi, että on olemassa yleismaailmallinen liike, jota kutsutaan teosofiseksi liikkeeksi. Mutta mitä tämä liike oikeastaan on, sen harvat vielä tietävät. Aina kun on jotain pinnalta katsoen uutta, epäilevät ihmiset sitä, välttävät, ylönkatsovat ja panettelevat. Niinpä teosofiaakin epäillään ja ajatellaan: »mitähän uutta oppia tämä taas on, varmaankin jotain lahkolaisuutta!« Onpa joskus ennen arveltu koko liikettä humbugiksi.

Luonnollista on, että kun liike on leviämässä, monessa herää vakava halu saada tietää, mitä se liike tarkoittaa. Olen sentähden ajatellut sopivaksi tänä iltana puhua vähäsen teosofisen liikkeen merkityksestä, tarpeellisuudesta ja pätevyydestä. Olen ajatellut, että tarkastaisimme, mitä tämä liike on ja mitä ovat ne opit, joita kutsutaan teosofisiksi.

Ne, jotka vähäsen ovat tutustuneet näihin asioihin, jotka esim. ovat lukeneet äänenkannattajaamme, Omaatuntoa, ne tietävät, että Teosofisella Seuralla on näin kuuluva vaalilause: ei ole uskontoa totuutta korkeampaa eli totuus on uskontoja korkeampi eli totuus on korkein uskonto. Tämä on Seuran vaalilause, ja kun nyt kuulemme, että jollakin seuralla on tällainen lause mottona, niin ensimmäinen ajatus, joka johtuu mieleemme, on: onko sillä seuralla siis ihmiskunnalle tarjottavana uusi totuus, onko tämä seura siis totuuden tietäjä ja vartija? Jos näin ajattelemme, on myöskin luonnollista, että kohta sitä epäilemme, sillä olemme nähneet, että on paljon seuroja, lahkoja ja kirkkoja, jotka juuri sanovat samaa: »minulla on totuus«, ja tarjoovat sitä ihmiskunnalle. Ja me olemme niin tottuneet pitämään tätä samaa sanaa, »totuus« merkitsevänä jotakin sellaista varmaa maailmankatsomusta, jonka voi tarjota toiselle ikäänkuin ohimennen, että »kun sen otat korviisi ja uskot, niin tiedät ja olet omaksunut totuuden ja saavutat iankaikkisen rauhan ja autuuden«. Niinhän tavallisesti käsitetään tätä sanaa, kun joku kirkko tai lahko tässä kristikunnassa sanoo: »minulla on totuus, kaikki muut vievät sinut valheen ja erhetyksen poluille. Kuule minun ääntäni, tällainen on minun käsitykseni ja niin todella on totuus«. Sentähden kun kuulemme Teosofisen Seuran vaalilauseen: »totuus on uskontoja korkeampi«, niin ensimmäinen ajatuksemme on: onko Teosofinen Seura samassa asemassa kuin kaikki muut lahkot ja uskonnolliset seurukset?

Silloin niiden, jotka ovat syventyneet näihin asioihin, täytyy heti selittää, että Teosofisen Seuran asema ei ole ollenkaan sellainen. Kun se vaalilauseessaan sanoo: »totuus on uskontoja korkeampi«, niin se sillä tarkoittaa juuri mitä se sanoo, nim. että kaikki sellainen, johon uskomme, on alapuolella tietoa. Todellinen totuus on tiedossa, jos jollakin on totuus, niin hän tietää. Teosofisen Seuran vaalilause ottaa meiltä pois tuon harhaluulon, että totuus on joku eri uskonto eli uskonkappale eli maailmankäsitys, jonka ilman muuta voi omaksua. Se näyttää, että totuus on aivan yläpuolella kaikkia uskoja, luuloja, otaksumisia, ja on jotakin sellaista, jonka tietoon meidän tulee pyrkiä. Ja ensimmäinen opetus, minkä Teosofinen Seura antaa, on siis: ei mihinkään uskoon pidä luottaa, ei mitään muuta pidä vaatia kuin tietoa. Totuus on kaikkein korkein, ihmisen päämäärä on pyrkiä totuuteen ja tietoon. Olkoon meillä Teosofisessa Seurassa kuinka paljon tietoa tahansa – me emme kykene tarjoamaan sitä tietoa minkäänmoisena valmiina uskontona ihmisille. Ainoa kehotuksemme ja neuvomme on: jokaisen pitää asettaa elämänsä päämääräksi totuuden tieto, jokaisen pitää pyrkiä tietoon ja etsiä totuutta.

Mutta sitten tulee toinen kysymys: millainen on tämä totuuden etsiminen ja minkätähden Teosofisessa Seurassa on paljon muita oppeja kuin ainoastaan tämä kehotus? Se on toinen kysymys. Ja asian laita on niin, että teosofinen liike ei jätä meitä näin yksin etsimään totuutta ja vaeltamaan vaikeata ja tuntematonta tietä, vaan se sanoo: on muutamia varmoja osviittoja, joista voimme nähdä, johtaako tiemme totuuteen vaiko ei. On olemassa sellaisia mittapuita, joiden avulla voimme päättää, onko joku asia tosi vai ei. Ja Teosofinen Seura tarjoaa meille kolmessa tehtävässään kolme tällaista

totuuden mittapuuta eli arvonmittaria. Ne, jotka ovat tutustuneet teosofiseen kirjallisuuteen, tietävät, mitkä nämä kolme tehtävää ovat.

Ensimmäinen tehtävä on: muodostaa ihmiskunnan yleisen veljeyden ydin katsomatta rotuun, uskonnustukseen, sukupuoleen, yhteiskunnalliseen asemaan tai väriin.

Tämä on ensimmäinen ojennusnuora. Me näemme, että maailma on jaettu hyvin moneen erilaiseen uskonkuntaan. Jos mitä on maailmassa paljon, niin on erilaisia käsityksiä elämästä; lahkoja on, uskontoja on, kaikenmoisia maailmankäsityksiä on olemassa. Jokainen niistä luulee omistavansa totuuden – olkoon se materialismi tai joku uskonnollinen lahkokunta – luulee, että sillä yksin on totuus ja että muut vaeltavat erehdyksessä. Nyt teosofinen liike sanoo meille: on olemassa ojennusnuoria, jotka auttavat meitä tietämään oikean ja väärän eri maailmankatsomuksissa. Ensimmäinen niistä on yleinen veljeys. Jos joku maailmankatsomus ei tunnusta yleistä veljeyttä, ei sulje syliinsä kaikkia ihmisiä, vaan jättää muutamat ulos ikuiseen kadotukseen tai ikuiseen tietämättömyyteen, jos se ei myönnä, että kaikki ihmiset ovat yhdenarvoisia Jumalan eli totuuden edessä ja että me kaikki korkeintaan olemme totuuden etsijöitä, vaan ei sen tietäjiä, silloin se maailmankatsomus on erehdys. Sillä järki ja omatunto ja sydämemme ja kaikki tutkimukset kaikilla aloilla todistavat meille, että me ihmiset olemme veljiä ja ettemme voi sanoa omistavamme totuuden, vaan ainoastaan pyrkivämme totuuteen ja etsivämme elämän Jumalaa, elämän arvoitusten ratkaisua. Me olemme etsijöitä ja kaikki vain lapsia Jumalan edessä, totuuden ja tiedon edessä. Syvälle sieluumme on painunut se tieto, että olemme veljiä ja vaellamme Jumalaa kohti, jotakin korkeata päämäärää kohti, mutta että olemme vasta pyhiinvaeltaajia, joiden ei ole oikeus toisiaan tuomita kadotukseen eikä julistaa minkäänmoiseen pannaan, vaan joiden on rakastaminen toisiaan veljinä.

Tämä on totuuden ensimmäinen mittapuu, ja jos joku maailmankäsitys ei hyväksy tätä, niin tiedämme, että se ei ole viisaudesta lähtenyt eikä totuudesta kotoisin, vaan että se on inhimilliselle erehdykselle rakennettu.

Toinen neuvo minkä teosofinen liike antaa meille, sisältyy Teosofisen Seuran ohjelman toiseen pykälään jossa sanotaan: Teosofisen Seuran tehtävä on kehottaa vertaileviin tutkimuksiin tieteen, filosofian ja uskonnon alalla. Lyhyesti sanottuna tämä totuuden mittapuu merkitsee, että jos joku asia on tosi, niin se on sellainen, että ihmisten järki ja sydän ja omatunto voivat sen hyväksyä, *kun ne valaistaan*, ja että ihmiskunnan suurimmat ja jaloimmat yksilöt ovat sen hyväksyneet. Ei siis ole totuuden mittapuu se, mitä jonkun yksityisen pimeä ja välinpitämätön ymmärrys tai kehittymätön omatunto voisi myöntää todeksi, vaan totta on se, minkä ihmiskunnan suurimmat sielut ja ihanimmat yksilöt ovat todeksi tunnustaneet. Ja tässä kohden Teosofinen Seura esittää muutamia oppeja, joista se sanoo: nämä opit ovat sellaiset, että ihmiskunnan suurimmat nerot ja henget ovat ne hyväksyneet.

Jos me sitten lyhyesti katsoisimme, mitkä nämä pääopit ovat, jotka Teosofinen Seura näin asettaa ihmisten harkittavaksi, niin ne voidaan pian luetella. Teosofinen Seura tahtoo taas muistuttaa maailmalle eräitä vanhoja asioita, jotka muutamain paikoin ovat säilyneet ihmisten muistissa, toisissa maissa taas ovat muistista hävinneet. Nämä ikivanhat asiat ovat: ensiksi että jumaluus, se salaisuus, joka kutsuu koko tämän maailman eloon ja joka on kaiken elämän takana, että se jumaluus on jotain niin korkeata, suurta ja ylevää, että meidän ei sovi sitä määritellä, ei sovi riidellä siitä, mikä se on ja millainen. Se on yläpuolella kaikkea käsitystämme. Kuinka me, jotka juuri siitä olemme lähteneet ja jotka emme hallitse kaikkia avaruuksien salaisuuksia, vaan vielä olemme sangen kehittymättömiä olentoja, kuinka me voisimme käsittää suurinta elämän salaisuutta ja ruveta määrittelemään jumaluutta? Muistakaamme, että suuret riidat ovat aina syntyneet ihmisten kesken, kun he ovat sokeudessaan koettaneet määritellä tätä käsitettä. Toiset ovat sanoneet: niin se on, ja toiset: ei hän sellainen ole. Ja he ovat eri nimityksillä nimittäneet suurta salaisuutta ja ovat silloin joutuneet riitoihin ja verisiin sotiin keskenään. Sehän on järjettömyyttä kaikki tuo, sillä miksi riitelisimme seikasta, josta meillä ei ole tietoa?

Sentähden on ensimmäinen oppi: älkäämme määritelkö elämän alkulähdettä, vaan tunnustakaamme nöyrästi, että se on ja että se on meitä suurempi.

Se on ensimmäinen oppi. Ja toinen on, että ihminen on lähtenyt tästä jumaluudesta, ettei hän ole aineellinen, tomusta rakennettu olento muuten kuin ulkonaisen ruumiinsa puolesta, vaan että ihminen henkisesti itsessään on jumaluuden ikuisesta tulesta singahtanut kipinä. Ja ihmisen elämä on kehittymistä henkisesti itsetietoiseksi siitä, että hän on jumalallinen olento. Tämä tapahtuu siten, että ihminen – henkinen olento, tajuntakeskus – ruumistuu fyysilliseen ruumiiseen, kokee, oppii, käyppi ilojen ja kärsimysten koulua täällä maan päällä ja pääsee vähitellen itsetietoiseksi siitä, kuka hän on. Kaikki mitä maailmassa on, on Jumalasta lähtenyt ja kaikki on, niinkuin tiede myöntää, kehittymistä alemmasta ylempään. Ja se henki, se tajunta, joka ihmisen muodostaa, on ennenkuin se on ihmismuodon itselleen rakentanut asustanut muissa muodoissa – sellainen kehitys tapahtuu maailmassa ikuisesti – ja kun se on ihmiseksi tullut, niin sen tarkoitus on päästä tietoiseksi itsestään. Tämä henkinen kehitys on pitkä, se ei tapahdu yhdessä ihmiselämässä, vaan siihen tarvitaan monta ihmiselämää, monta ruumistusta jonkatähden ihmisen henki useampia kertoja esiintyy maan päällä näkyväisessä ruumiissa, kokee ja kasvaa ja viisastuu.

Ihmishengen kuolemattomuus on siis muodoltaan sellainen, että hän syntyy maailmaan useita kertoja ja jatkaa kehitystään joka elämässä siitä kohdasta minne hän lopetti edellisessä. Tätä kehitystä johtaa laki, syysuhteen laki, ja se on kolmas oppi. Jokaisella syyllä on seurauksensa, jokainen seuraus on itsessään seuraus jostakin toisesta. Sellainen syysuhteen laki vallitsee kaikkialla luonnossa ja se hallitsee myöskin ihmisen kehitystä, niin että ihminen, tuo henkiolento, itse luo oman kohtalonsa, kehittää itseään kautta aikojen, esiintyen monta kertaa maan päällä.

Nämät kolme oppia – ensimmäinen, että jumaluuden salaisuus on määrittelemätön, toinen, että ihminen syntyy jälleen, jota oppia kutsutaan jälleensyntymiseksi eli reinkarnatsiooniksi, ja kolmas, että kaikki kehitys on lainalaista ja että ihminen on oman onnensa seppä, jota lakia kutsutaan karman laiksi – nämä kolme oppia julistaa maailmalle Teosofinen Seura.

Ja jos me katsomme mitä maailmankatsomusta tahansa, niin huomaamme, että se on vaistomaisesti käsittänyt ainakin jonkun näistä suurista totuuksista. Jos otamme esim. materialismin, niin näemme sen käsittäneen tuon ensimmäisen totuuden, että elämän alkulähde, jota uskonnollisella kielellä kutsutaan jumaluudeksi, on meille salaisuus ja jotakin, jota emme voi määrittellä. Ja jos otamme minkä kristillisen uskonlahkon tahansa, niin huomaamme, että se on käsittänyt yhden toisen näistä suurista pääopeista, nim. sen, että ihminen on henkinen olento ja että hänen pitää henkisesti kehittyä. Ei mikään kirkko eikä lahkokunta sano: »antautukaa syntiseen elämään, menkää alaspäin», vaan (olkoot opit kuinka järjettömiä tahansa) kaikki tunnustavat ja kehottavat: »koeta nousta ihminen! pyri parempaan elämään, kehity siveellisyydessä ja puhtaudessa». Näin kaikki kristilliset uskontokunnat opettavat. Jos taas katsomme esim. itämaiden uskontoja, niin huomaamme, että heillä on jotenkin selvä käsitys siitä, että kaikkea elämää johtaa elämän hyvä laki eli karma. Muhametin uskonnossa tämä katsantokanta on saanut niin äärimäisen muodon, että he kaikesta voivat aivan tyynesti sanoa: se on »kismet», se on kohtaloa.

Ja syvällä kansan syvien rivien sydämissä elää muuallakin sellainen tunne, että kyllä kaikki on sallimuksen kädestä, kyllä kaikki on niinkuin sen ollakin pitää.

Jokainen ihminen tuntee omantuntonsa sisimmässä syvyydessä, että se, mikä hänelle tapahtuu, on oikein, vaikkakin hänen järkensä eli ymmärryksensä nousee sitä vastustamaan. Vaistomainen tunne sanoo: »niin on, kuin itse sen olen laittanut».

Me huomaamme täten, että jos otamme minkä maailmankatsomuksen tahansa, niin kaikki ne ovat käsittäneet jonkun noista suurista opeista.

Ja jos käymme tutkimaan, mitä ihmiskunnan suurimmat ja jaloimmat nerot ja sielut ovat opettaneet, niin huomaamme, että hekin ovat opettaneet juuri näitä samoja asioita meille. Tässä ei nyt ole aikaa ruveta erittäin tarkastamaan kaikkia uskontoja, mutta opetetaanhan niissä kaikissa ainakin muutamia näistä perusopeista. Jokainen, joka tahtoo lukea ja tehdä tutkimuksia, voi pian huomata, että suuret uskontojen perustajat aina ovat opettaneet näitä asioita. Jos toisessa uskonnossa pannaan enemmän painoa toiselle opille ja toisessa toiselle, niin se riippuu vain asianhaaroista, se riippuu ikäänkuin siitä, minkälainen on niiden kansojen luonne, joissa nuo suuret opettajat ovat esiintyneet.

Niinpä luultavasti kristikunnan mestari ja kristinuskon perustaja pani enemmän painoa siihen, että ihminen on henkinen olento, jumalan poika, jonka pitäisi tulla täydelliseksi niinkuin hänen taivaallinen isänsä on täydellinen. Ja tämän tähden huomaammekin, että kaikissa kristillisissä uskontokunnissa pannaan vaistomaisesti painoa juuri tälle opinkohdalle. Kun tutkimme evankeliumeja ja kristinuskon alkuperäistä muotoa ja ydintä, niin meitä vastaan huokuu henki, joka kehottaa meitä tähän suuntaan: »älkää mitenkään antako itsenne mennä alaspäin, vaan pyrkikää aina ylöspäin, pois pahasta, ja tulette huomaamaan, että kuta enemmän kehitytte, sitä enemmän silmänne aukenevat, ja te näette itsessänne pahaa, sellaista jota ette eilen sanoneet pahaksi, ja te näette että hyvän valtakunta jatkuu äärettömyyteen, että pitää ikuisesti pyrkiä eteenpäin, alati kehittyä». Tämän hengen me huomaamme evankeliumeissa.

Se toinen mittapuu, minkä teosofia antaa meille, on niinmuodoin tämä: jos teille esitetään jokin oppi ja maailmankatsomus, niin tutkikaa, voiko teidän järkenne, sydämenne, omatuntonne sen hyväksyä, ja älkää luottako ainoastaan omaan mielipiteeseen, omaan järkeenne, jollei se ole valistunut, vaan tutkikaa, mitä ihmiskunnan kehittyneimmät pojat ja tyttäret ovat sanoneet; tutkikaa, onko se oppi, jota teille opetetaan, yhtäpitävä ihmiskunnan suurten opettajain lausuntojen kanssa. Ja ottakaa elämä vakavalta kannalta, ymmärtäkää, että elämän tarkoitus on, että me pääsisimme yhä suurempaan selvyyteen ja tietoon. Tämä on Teosofisen Seuran toinen totuuden mittapuu.

Ja mikä on se kolmas? Se selviää Teosofisen Seuran kolmannesta tehtävästä ja pykälästä, joka kuuluu: T. S:n tehtävä on tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia.

Mitä tämä merkitsee? Se merkitsee, että vaikka ihmisen ymmärrys olisi kuinka valistunut, kuinka herännyt, niin hän ei tiedä totuutta, ennenkuin hän sen todella kokemuksesta tietää. Jos hän kirjallisten tutkimustensa nojalla on tullut vakuutetuksi siitä, että hän on henkinen olento, jonka elämän tehtävä on kehittyä ja joka monta kertaa syntyy maan päälle, ja jos hän on järjessään vakuutettu siitä, niin hänen pitää kuitenkin ymmärtää, että hän ei sitä asiata vielä tiedä. Mutta ihmisen päämäärä on päästä tietoon, ja sentähden pitää hänen tutkia tuntemattomia luonnonlakeja ja ihmisen salaisia voimia. Sillä jos jälleensyntymien on tosiseikka luonnossa, niin se on luonnonlaki, mutta ennenkuin tiedämme asian tarkoin, on tämä luonnonlaki meille tuntematon. Ja jos on totta, että me olemme Jumalasta lähteneitä henkiä niin se jumalallinen meissä on meissä piilevä, mutta samalla meiltä salattu voima. Ja sentähden pitää meidän ymmärtää, että ne luonnonlait, jotka nyt ovat meille tuntemattomille, ne ovat tunnettuja sille ihmiselle, joka on päässyt täydelliseen totuuden tietoon; jos hän todella on totuuden tietäjä, niin hän voi aivan varmasti sanoa, onko oppi ihmisen jälleensyntymisestä tosi vai ei, ja onko ihminen jumalallinen olento vai ei. Tämä tulee meidän ymmärtää, ja sentähden on meidän tunnustaminen, että jos emme näitä asioita tiedä, niin emme voi ratkaista niitä, emme ole oikeutettuja sanomaan, etteivät ne ole tosia. Me emme voi väittää, että esim. jälleensyntymisoppi ei ole tosi, tuo oppi, jonka niin suuret ihmiskunnan opettajat kuin Buddha, kuin Jeesus, kuin Krishna ovat todeksi tunnustaneet. Yhtä vähän olemme oikeutetut sanomaan, ettemme ole jumalasta lähteneitä henkiä, vaan meidän täytyy nöyrästi myöntää, että meillä ei ole sitä tietoa. Silloinkin, kun järkemme on valistunut ja ymmärryksemme on hyväksynyt nämä asiat, silloinkin ilolla tunnustamme, ettemme niitä vielä tiedä, mutta että tahtoisimme pyrkiä tietoon.

Ja onko nyt olemassa mitään tietä totuuden tietoon, voiko ihminen sen saavuttaa? Jos yksikin ihminen joskus on saavuttanut totuuden tiedon, niin se merkitsee, että se tieto pitää olla kaikkien saavutettavissa. Jos yksikin on sanonut itsestään: »minä olen löytänyt totuuden, minä tiedän totuuden. Olkaa hyvässä turvassa, veljeni!» – niinkuin Buddha sanoi – ja jos joku on uskaltanut sanoa: »minä olen tie totuus ja elämä» – niinkuin Jeesus sanoi itsestään – niin tämä osottaa meille, että muidenkin ihmisten pitää päästä sellaiseen tietoon, muillakin ihmisillä pitää olla se mahdollisuus tarjona, että he voivat saavuttaa totuuden.

Tämän vanhan asian teosofinen liike taas muistuttaa meille ja se huutaa maailmalle: totuus on ja totuuden tieto, ja ihminen voi päästä totuuden tietoon; on ihmisiä, jotka ovat siihen tietoon päässeet, ja ne ovat iankaikkisesti eläviä, itsetietoisia olentoja, ne eivät luonnon pakosta synny uudestaan niinkuin muut. Jeesus ei ole kuollut, eikä Buddha, eikä Krishna, eikä Zoroaster, eikä yksikään niistä suurista,

jotka ovat tehneet tämän elämän meille ihanaksi. Ne elävät vielä tänäpäivänä, ne ihmiset. Tätä tosiasiaa muistuttaa teosofinen liike meidän mieleemme ja se sanoo: te, jotka tahdotte päästä totuuden tietoon, seuratkaa heitä, noita suuria ihmiskunnan mestareita, kulkekaa heidän jäljissään, tavoitelkaa sitä elämää, jota he ovat eläneet, ja te pääsette totuuden tietoon. »Tehkää niinkuin minä olen teille sanonut», lausui yksi näistä mestareista, »ja silloin tulee totuuden henki teidän luoksenne, ja ilmottaa teille kaikki».

Jospa me kaikki, me vähäuskoiset, jotka elämme tässä pimeässä maailmassa, jossa emme näe muuta kuin ulkonaisen kuoren emmekä tiedä, että elämä itsessään on näkymätön, että maailma on näkymätön ja että ihminen on näkymättömän maailman jäsen, – jospa me vähäuskoiset ymmärtäisimme ja uskoisimme, että niitä suuria ihmisiä on olemassa, jotka ovat ratkaisseet elämän arvotuksen ja löytäneet totuuden! He seisovat aina ja ikuisesti koko tämän ihmiskuntamme takana, elämän sydämessä, ja odottavat odottamistaan, että silloin tällöin joku ihminen tulisi heidän luoksensa, joku yksityinen olento nousisi heidän temppeleinsä, laskeutuisi polvilleen ja tunnustaisi: »minä olen äärettömän pieni, mutta minä haluan tulla teidän kaltaisiksenne, haluan tulla yhtä jaloksi ja yhtä puhtaaksi kuin te. Auttakaa minua, te opettajat, jotka olette kulkeneet edellä! Neuvokaa minua, millä tavalla minun tulee elää, jotta en hukkaan eläisi, vaan jotta elämästäni olisi sitä hyötyä, jota sillä on tarkotettu.»

Oi, miksi me ihmiset vaellamme pimeydessä emmekä tiedä, mitä elämä on? Ymmärtäkäämme, että on olemassa niitä, jotka ovat päässeet totuuden huipulle ja tulleet täydellisiksi, niinkuin heidän taivaallinen isänsä on täydellinen, ja jotka nyt suovat ja toivovat, että mekin kulkisimme heidän jäljissään. Ja tietäkäämme, että se ihminen, joka tahtoo kulkea noiden suurten olentojen jäljissä, luopua kaikesta pahasta, kehittää itsessään ja muissa kaikkea hyvää, ja tahtoo tehdä itsestään välittäjän, jota henkiset ja jumalalliset voimat voivat käyttää elämän työssä, että se ihminen, jonka tahto on näin puhdas ja jalo, hän pääsee vähitellen tietoon ja totuuteen, tietoon siitä, kuka hän on ja mitä elämä on.

Ja sentähden Teosofinen Seura sanoo: kolmas mittapuu on se, että totuus on jotakin, jota meidän pitää tietää ja totuutta ei voi saavuttaa muulla tavalla, kuin että itse pyrimme ja ponnistamme valoa kohti, jumalan luo, sen isän luo, josta olemme lähteneet; muulla tavalla emme pääse totuuden tietoon.

Kulkekaamme siis pyhyden tietä, puhtauden, veljesrakkauden ja totuuden, rehellisyyden ja nöyryyden, kaiken jalouden ja kauneuden tietä! Koettakaamme elää sitä elämää, jota ihmiskunnan jalot pojat ovat eläneet ja silloin saamme nähdä, että totuuden tieto, Jumalan tunto on olemassa. Tätä teosofinen liike opettaa ja tahtoo maailmalle neuvoa.

Pekka Ervast.